

Skolotāji, kuri strādā profesiju kalvē

Arodskolu pedagogi dod lielu pienesumu dažādu nozaru profesionāļu izglītošanā

Egita Terēze Jonāne

Antonija Rubine lolo topošos frizierus Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu struktūrvienībā, bet Ruta Zambare māca modelēt un šūt apģērbu jauniešiem Rīgas Valsts tehnikuma Krāslavas tehnoloģiju un inovāciju centrā. Abas skolotājas pieder arodskolu pedagogu saimei. "Vietējā Latgales Avīze" ar šo rakstu vēlas uzsvērt, ka arī arodskolu skolotājiem ir liels pienesums dažādu nozaru profesionāļu izglītošanā.

Daudzi audzēkņi jau ir kolēģi – frizieri

Antonija Rubine iedvesmu un atelpu rod ceļojot.

Publicitātes foto

Antonija Rubine frizieres aicinājumam ir uzticīga gandrīz 40 gadus, un no tiem 19 viņa māca topošos frizierus. Jāiestarpina, ka Antonija joprojām strādā savā frizētavā Preiļos.

«Pēc Riebiņu vidusskolas nolēmu, ka braukšu mācīties uz Rīgu, jo turp devās daudzi klasesbiedri. Mēs ar divām klasesbiedrenēm aizbraucām uz Rīgas 34. arodskolu (tā bija vienīgā skola Latvijā, kur varēja iegūt friziera profesiju). Viena klasesbiedrene stājās šuvējos, bet es izdomāju, ka mana māsa jau ir šuvēja, otru nevajag, un iestājos frizieros. Iestāšanās konkurss bija liels (toreiz brauca jaunieši no visas Padomju Savienības), tomēr mani uzņēma. Mācījos vienu gadu, un uzreiz pēc skolas sāku strādāt Preiļu sadzīves pakalpojumu kombinātā. Vienu gadu esmu strādājusi par frizieri Preiļu pirts kompleksā, taču to aizvēra ciet. Cilvēks jau bez darba nevar, sevišķi, ja tu savu darbu mīli, tāpēc izveidoju savu privāto frizētavu. Vēl pēc kāda laika toreiz Preiļu arodvidusskolas vadība piedāvāja man mācīt topošos frizierus. Šodien Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu struktūrvienība ir neliela arodskola ar patīkamu un mūsdienīgu vidi, turklāt man ir fantastiski kolēģi, mēs šeit esam kā ģimene. Varu lepoties, ka nu jau daudzi audzēkņi ir mani kolēģi – frizieri, viņi strādā Preiļos, Rīgā, Balvos, Madonā, Daugavpilī u.c.» pastāstīja Antonija.

Vaicāta, vai frizieris ir populāra profesija arī šodien, skolotāja atzina, ka jaunieši labprāt nāk mācīties par frizieri Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu struktūrvienībā. Lai gan daži nepabeidz skolu, jo izvēlas mācīties kaut ko citu vai sāk strādāt, un lai arī absolventu saimē viens otrs izdomā, ka strādās citā profesijā, tomēr vairums jauniešu pēc viena mācību gada (tik ilgi jāmacās par frizieri, ja esi ne jaunāks par 17 gadiem, iestarpināja Antonija) atrod darbu frizētavās vai skaistuma studijās vai arī izveido savu frizētavu.

«Antonija teica: "Stāstu audzēkņiem, ka friziera darbs nav viegls (jāstāv kājās vairākas stundas dienā, klientiem ir dažādi raksturi un noskaņojumi), bet tas ir interesants. Vispirms jau pašam frizierim ir jābūt sakoptam, stilīgam, skaistam. Jāprot sarunāties ar klientu. Ja skolēns iemācās komunicēt ar cilvēkiem jau skolas laikā, un, protams, labi apgūst teoriju un praksi, tad viņš noteikti būs pieprasīts frizieris. Ne velti ir tāds teiciens, ka cilvēkam ir jābūt savam frizierim, jo frizieris, rūpējoties par maniem matiem daudzus gadus, prātis uz klausīt manus priecīgos vai bēdīgos stāstus, atbalstīs, ieteiks, kā rīkoties. Frizieri ir ļoti labi cilvēku pazinēji, labi psihologi. Viņiem visi klienti ir mīļi.

Skolēni mācās un stundās veido sieviešu matu griezumam vai vīriešu matu griezumam, vai bērnu matu griezumam modeļiem, kurus uzaicina paši, un man bija audzēkne, kura, jau mācoties, atrada vairākus klientus. Bet ir arī tādi jaunieši, kuri baidās pajautāt cilvēkam, kādu matu griezumam vai veidojumam viņš vēlas. Tāpēc mēs ar jauniešiem mācāmies arī sarunāties, jautāt, sadzirdēt, saprasties.»

Tāpat Antonija skolēniem dažreiz atgādina, ka frizieris ir skolēns uz mūžu, jo frizūru mode attīstās tikpat strauji, kā apģērba, apavu, arī IT tehnoloģiju mode. «Un, kā ķirsītis uz kūkas, ir radošums, kuru mēs caur šo mācīšanos uzturam dzīvu. Skolēni ieklausās un saprot, pēc tam, satiekot absolventus, dzirdu sajūsmu, cik labi, ka esmu frizieris, un pateicības vārdus. Skolotājam jābūt paraugam, jāprot iemācīt un iedvesmot. Esmu ievērojusi, ka skolēni neļauj novecot,» pastāstīja Antonija. Un iestarpināja, ka jau valsts eksāmenā, kurš ilgst visu dienu, redzot frizūras – mākslas darbus, esot piedzīvots prieks, ka audzēkņi būs labi frizieri.

Tas jaunietis, kurš pabeidz arodskolu, ir ieguvējs arī tad, ja maina nodarbošanos, uzskata Antonija Rubine, tāpēc ka, piemēram, frizieris, būdams valsts amatā vai strādādams uzņēmumā, prātis veidot frizūru sev, vīram vai sievai, bērniem, draugiem.

Antonija jaunās zināšanas un iedvesmu skolotājas darbam smeļas starptautiskajās izstādēs «Baltic Beauty» Rīgā, kur piedalās skaistuma nozares grandī no visas pasaules. Antonija pastāstīja: «Tur var ieraudzīt īstus mākslas darbus. Arī mēs savā skolas Skaistuma studijā radām mākslu. Sadarbojamies ar skolotājām Daigu un Kristīni, katru gadu organizējam vairākus šovus, un šajā mācību gadā mēs uzaicināsim jūs uz vēsturisko frizūru šovu vai Svētā Valentīna dienas frizūru šovu. Audzēkņi veidos tēmai atbilstošas frizūras, apģērbu un meikapu.» Par pedagogu tālākizglītību domā arī Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma administrācija, proti, tā piedāvā pedagogiem zināšanas un prasmes papildināt starptautiskās apmācību programmās. Antonija piedalījās «Oyster Cosmetics» apmācību akadēmijā Milānā un «Bioetika» mācību akadēmijā Florencē.

Jauniešiem, kuri vēlas kļūt par frizieriem, jābūt cilvēkiem, jāapbruņojas ar pacietību un izturību, atvadoties teica Antonija Rubine un aicināja lasītājus apgūt vienu no radošākajām profesijām – friziera profesiju.

Māca uzšūt kleitu sev vai draudzenei

Redzot audzēkņu sašūto apģērbu, Ruta Zambare sajūtas gandarīta par padarīto.

Egītas Terēzes Jonānes foto

Arī Ruta Zambare ir skolotājs–praktiķis. Viņa ienāca Rīgas Valsts tehnikuma Krāslavas tehnoloģiju un inovāciju centrā no apģērbu šūšanas nozares. Līdz 1994. gadam viņa izglītoja drēbniekus toreizējā Dagdas arodvidusskolā, pēc tam aizgāja uz Krāslavas šūšanas uzņēmumu «Nemo», kur līdz pat 2015. gadam strādāja par meistari. «Kad mani paaicināja uz šo skolu, teica, ka mācīšu tērpu stila speciālistus. Tobrīd tā bija jaunizveidota izglītības programma. Es piekritu šim piedāvājumam, jo man patīk darboties ar jauniešiem,» pastāstīja Ruta.

Ruta māca topošajiem tērpu stila speciālistiem pareizu auduma tehnoloģisko apstrādi, apģērba dizainu un šūšanu. Viņa izrādīja mācību klasi, aprīkotu ar mūsdienīgām šūšanas mašīnām, uzsverot, ka šajā klasē draudzīgi sadzīvo gan teorija, gan prakse.

«Mans uzdevums ir iemācīt jauniešiem to darīt pareizi un kvalitatīvi, mēdzu pat sacīt, ka viss jādara pēc noteikumiem, bet ar cieņu pret jauniešu idejām. Kad sākam šūt, parādu pie šujmašīnas, kā to darīsim praktiski, un saku, ka parādīšu nevis Ķīnas variantu, bet gan pareizo, lai sašūtais apģērbs ilgi kalpotu pašam vai citiem,» uzsvēra Ruta, skaidrojot sava skolotājas darba pamatuzdevumus.

Kad viss ir izdarīts skaisti un kārtīgi, Ruta Zambare un skolēni ierauga, ka pacietīgs darbs vainagojas ar labu galarezultātu. Ja tas ir konkurss, tad tie ir konkursa darbi, tāpat jaunieši šuj kleitu vai jaku sev vai draudzenei, un visi ir gandarīti un priecīgi, atzina skolotāja.

«Skolotāja darbu arodskolā var salīdzināt ar dārznieka ikdienu. Jaunieši atnāk vēl nezinoši tajā jomā, kuru izvēlējušies, un tad skolotājs dienu dienā izkopj viņos pamatzināšanas, darba prasmes, stilu. Dārzniekam jau arī tas dārzns nesaplaukst uzreiz, tam visam ir vajadzīgs laiks. Skolotājs rīkojas tāpat – pacietīgi rūpējas, lai skolēns kļūtu par profesionāli. Mācot profesiju, skolēniem nedrīkst apgriezt radošuma spārnus. Kad mēs sākam strādāt ar audumiem un šujmašīnu un kad meitenes var pašas piegriezt audumu un pašas sašūt kleitu vai jaku ar kapuci (tagad tādas jakas ir modē jauniešiem), tad sajūtos kā dārznieks. Turklāt, kamēr viņi šuj (un tās ir ne tikai kleitas, un jakas, bet arī iepirkumu maisiņi, virtuves dvieļi, spilvendrānas u.c. mājai noderīgas lietas), viņi ir piemirsuši par mobilajiem un datoriem, un par to man ir liels prieks. Viņi paši prot izdomāt praktisku apģērbu, ko vēlāk labprāt nēsā paši, nevis nozog daudzas stundas no dzīves, sēžot mobilajā,» atzina Ruta. Un iestarpināja, ka dažreiz tomēr ļauj izmantot internetu, lai jaunieši sameklētu tērpu dizaina idejas un pārliecinātos, ka mobilie tālruņi jāizmanto lietderīgi.

Skolotāja ievērojusi, ka noder arī praktiski padomi, piemēram, kad tapis jauns apģērbs, viņa ar skolēniem pārspriež, cik eiro viņi iekonomējuši, jo tāda pati kleita vai kapucei, ja veikalā maksā krietni dārgāk. Viņa kopā ar audzēkņiem piedomā par apģērba otro dzīvi, un, pienākusi pie audzēkņu darbiem, parāda jaku, kas sašūta no vecām džinsu biksēm. Tā, tāpat kā daudzi citi darbi, tapusi mākslinieces Aivas Zīles meistarklasē, kas notika turpat skolā. Ruta atminējās: «Kad pateicu, ka tāda jaka no vecām džinsu biksēm mākslinieces veikalā maksā ap 100 eiro, skolēni brīnījās un tajā pašā laikā priecējās, ka paši var uzšūt kaut ko tik dārgu.»

Jaunieši piedalās arī konkursos, piemēram, šogad pirmo reizi Ruta skolēnus aizveda uz Liepājas Valsts tehnikuma rīkoto Baltijas valstu profesionālās izglītības tekstila nozares audzēkņu profesionālās meistarības konkursu–radošajām darbnīcām «Vējš mežģīnēs». Piedalījās Lietuvas un Latvijas arodskolu audzēkņi, un Rutas 1. kursa jaunieši Katerina Slastjunova un Vlada Grebņova un viņa pati saņēma Atzinības rakstus un balvas. «Konkursi dod pārliecību, ka izvēlēta profesija ir īstā. Meitenes mājupceļā stāstīja par jaunām idejām un teica, ka brauks uz konkursu arī nākamgad. Tas ir tas «āķis lūpā», kas pārliecina par izvēlēto ceļu pareizību. Jebkurš darbs ir godājams, tāpēc nevajag vecākiem baidīties laist bērnus mācīties arodskolās. Viņiem apgūtā profesija noderēs visam mūžam,» atzina skolotāja.

Tāpat Ruta ir pārliecinājusies, ka skolotājam jānodina skolēnos iedvesma darīt šo darbu, jo pēc skolas jaunieši turpat Krāslavā dosies uz kādu no pieciem šūšanas uzņēmumiem vai izveidos savu šūšanas darbnīcu. Un ja arī jaunietis pēc skolas izvēlēties darboties kādā citā jomā, skolotāja par to nenoskumst, tāpēc ka ir iemācījusis sašūt kleitu sev vai draudzenei.

Skolotāja ieguldītais darbs ir paliekošs, atgādināja Ruta Zambare un aicināja jauniešus kļūt arī par skolotājiem. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Skolotāji, kuri strādā profesiju kalvē» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds